

Danish University Colleges

Udsathed, tværfaglighed og chanceulighed i uddannelse Formelle samtaler mellem undervisere og studerende i UCN

Busch, Anne Mette; Bang, Marie Bangsgaard

Publication date:
2014

Document Version
Tidlig version også kaldet pre-print

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Busch, A. M., & Bang, M. B. (2014, mar. 15). Udsathed, tværfaglighed og chanceulighed i uddannelse: Formelle samtaler mellem undervisere og studerende i UCN.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Download policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Marts 2014
Forundersøgelse

Udsathed, tværfaglighed og chanceulighed i uddannelse - Formelle samtaler mellem undervisere og studerende i UCN

Hvordan gennemføres
og anvendes formelle samtaler
på de forskellige uddannelser i
dag i forhold til at afklare
chanceulighed og udsathed?

Af
Anne Mette Busch og
Marie Banggaard Bang

Rapport om forundersøgelse er udarbejdet af: Anne Mette Busch og Marie Banggaard Bang.

Eftertryk med kildeangivelse er tilladt

1. Indholdsfortegnelse

1.	Indholdsfortegnelse	3
1.1	Resume.....	4
2.	Det konkrete emne for undersøgelsen	4
3.	Baggrund for undersøgelsen og formålet med den	4
3.1	Baggrunden for at undersøge emnet i UCN.....	4
3.2	State-of-the-art	6
3.2.1	Tidligere undersøgelser og resultater.....	6
3.2.2	Denne undersøgelse i forhold til tidligere undersøgelser	9
4.	Problemstilling og forskningsspørgsmål	10
5.	Undersøgelsen	10
5.1	Det videnskabsteoretiske udgangspunkt	10
5.2	Undersøgelsens enkeltelementer	10
5.2.1	Systematisk empiriindsamling	10
5.2.2	Validitet og reliabilitet	11
6.	Hvem og hvad skal undersøgelsen komme til gavn?	11
7.	Hvem deltager i undersøgelsen?	12
8.	Hvor længe strækker undersøgelsen sig over?	12
9.	Formidling af undersøgelsens resultater	12
10.	Undersøgelsens resultater	12
10.1	Overordnet om besvarelsene	12
10.1.1	Efter svarene er modtaget	13
10.2	Adspurgtes jobfunktion.....	14
10.3	Afholdelse af samtaler	14
10.4	Samtalernes indhold	15
10.5	Frasortering af adspurgte som ikke selv afholder samtaler	16
10.6	Indsamling og opbevaring af viden	16
10.7	Videreformidling af samtalernes indhold blandt underviserne.....	17
10.8	Hyppigheden af formelle samtaler	18
10.9	Plan for hvem der gennemfører samtalerne.....	19
10.10	Definition af indhold i samtalerne	20
10.11	Kendskab til det formelle argument for samtalerne.....	21
10.12	Selve det formelle argument for samtalerne	21
10.13	Hvordan samtalerne efterfølgende udnyttes.....	22
11.	Konklusion	22
12.	Litteraturliste	24

Chanceulighed i uddannelsessystemet

1.1 Resume

Undersøgelsen er en kortlægning, som forsøger at indkredse, hvilken praksis, der eksisterer omkring planlagte formelle samtaler mellem studerende og undervisere/vejledere bredt i UCN. Konkret er omdrejningspunktet samtaler af ikke faglig karakter, men som kan afklare chanceulighed og udsathed, og som dermed kan bidrage til at sikre, at svage studerende får den hjælp, som UCN kan tilbyde. Der er udsendt et spørgeskema til 544 medarbejdere i UCN og modtaget 191 besvarelser, hvoraf de 109 reelt selv har gennemført disse samtaler. Undersøgelsen afdækker, at en tredjedel ikke tilbyder studerende denne type af samtaler og at det er vanskeligt at definere, hvad indholdet af de førte samtaler omhandler, idet svarerne primært omhandler præstationer, vejledning og processen i at være studerende. I forhold til at planlægge disse samtaler, angiver et overvejende flertal, at det sker i et kollegialt samarbejde, men i forhold til at gemme og dele den viden, samtalerne skaber, er den overordnede praksis præget af tilfældighed og den enkelte undervisers vurdering. Hver fjerde adspurgte kender endvidere ikke formålet med at afholde samtalerne. Øget gennemførelse formuleres som det primære formål, der nås først og fremmest ved at komme tættere på de studerende, der har brug for hjælp og derved hjælpe dem; et mindretal mener, det er de studerendes eget ansvar at tage initiativ til at søge hjælp. Overordnet set synes kortlægningen at vise, at der ikke eksisterer en overordnet formuleret og implementeret indsats i UCN, i forhold til netop at finde og dermed kunne hjælpe udsatte og chanceulige unge:

2. Det konkrete emne for undersøgelsen

Følgende undersøgelse er udarbejdet under forskningsindsatsen "Udsathed, tværfaglighed og chanceulighed i uddannelse". Undersøgelsen er påbegyndt august 2013 og afsluttet januar 2014. Undersøgelsen er gennemført af Anne Mette Busch, først adjunkt og faglig studievejleder på multimediedesigneruddannelsen herefter studieleder på eksport- og markedsføringsuddannelserne, og Marie Bangsgaard Bang, lektor på ergoterapeutuddannelsen.

3. Baggrund for undersøgelsen og formålet med den

3.1 Baggrunden for at undersøge emnet i UCN

Gennem længere tid har det været en uddannelsespolitisk prioritet at flere unge skal have en videregående uddannelse. Fra politisk side har målsætningerne siden 2006 været at 50 % af en ungdomsårgang skal gennemføre en videregående uddannelse i 2015. I oktober 2011 satte regeringen målet op til at 60 % af en ungdomsårgang skal gennemføre en videregående uddannelse i 2020 (Rapport fra EVA 2011). På professionsuddannelserne er der således stort fokus på optagelse og fastholdelsesaktiviteter.

Ovenstående har betydet, at uddannelsesinstitutionerne har oplevet vækst i forhold til optag, men dermed også en øget opgave i forhold til at favne studerende, som ikke har helt samme forudsætninger som hovedparten af de studerende havde for blot få år siden. Der hersker på flere

studier blandt undervisere en generel oplevelse af, at puljen af svage studerende er blevet forøget.

I denne undersøgelse forstås svage studerende fx som studerende, der er kommet ind på en uddannelse med en gymnasial baggrund, hvor 6-8 fag er dumpet, men samlet set har de bestået med et snit på 2.0. Det kan være studerende, som er kommet ind på baggrund af en realkompetencevurdering og som mangler færdigheder i de boglige fag. Det kan også være studerende, som generelt har svært ved at komme op om morgenen, og som ikke er modne til at administrere den frie mødepligt. Endelig er der en større gruppe af studerende, som ikke selv melder ud, at de har psykiske problemer og går i behandling. Den type af studerende omtales blandt vore underviserkolleger og vejledere som øget både i faktisk antal og forholdsmæssigt i de enkelte klasser. Det betyder, at der formentlig er studerende, som stiller andre krav til UCN om forskellige former for hjælp for at kunne gennemføre. Disse studerende har muligvis i udgangspunktet ikke samme chancer som andre

Der hersker i UCN en idé om, at vi kan hjælpe disse unge, hvis vi får fat i dem fra studiestarten. Oplægget til nærværende undersøgelse udspringer af et projektseminar, blandt undervisere, ledere og vejledere i UCN med fokus på unge udsatte og chanceulighed i uddannelsessystemet. Diskussionen var her oprindeligt, hvordan forskellige uddannelser søger at inkludere og indsluse alle studerende, og hvad praksis er for at forsøge at skabe en god studiestart. I en af grupperne blev spørgsmålet: "Hvilken betydning har onboarding for trivsel og fastholdelse?" diskuteret af undervisere og studievejledere fra bla. Teknologi og Sund som et projektemne på et seminar omkring indsatsen. "Onboarding" er en samlebetegnelse, som har været anvendt i forbindelse med forskellige studiestartsaktiviteter på bl.a. Teknologi og Business.

På baggrund af diskussion kunne flg. konkluderes:

- *At praksis er forskellig fra uddannelse til uddannelse.* Nogle har helt faste forløb imens andre gør det forskelligt fra år til år afhængig af, hvilke undervisere der er sat på, og hvordan de individuelt vælger at gøre det. Nogle steder findes der faste rutiner; andre steder ingen rutiner.
- *At det er vanskeligt at tale om "onboarding" som en konkret afgrænset begivenhed,* man kan måle værdien af. Er onboarding fx de første par dage indtil den skemalagte undervisning går i gang, er det den første uge eller den første måned?
- *At det er vanskeligt at definere, hvad der tæller som en on-boarding aktivitet.* Er det den formelle introduktion med praktiske oplysninger, eller kan det også være dele af den formelle undervisning og vejledning?
- *At det er vanskeligt – sandsynligvis umuligt - at kortlægge forholdet mellem onboarding og frafald (fastholdelse),* da frafald ikke nødvendigvis har noget med den studerendes første tid på uddannelsen at gøre. Endvidere ved vi ofte ikke, hvorfor studerende falder fra.
- *At det ligeledes er umuligt at undersøge trivsel og fastholdelse som to automatisk sammenfaldende faktorer.* Lige som der er mange grunde til at falde fra, kan der være mange grunde til at gennemføre en uddannelse. Trivsel er ikke en nødvendig forudsætning her for.
- *At fastholdelse gennem hele uddannelsen ikke kan undersøges som en følgevirkning af onboarding.*

Således er konklusionen, at spørgsmålet ikke lader sig besvare direkte.

Diskussionen gik derfor videre på, hvad vi faktisk kunne undersøge i et mål om at opnå viden om, hvad vi i bredere betydning gør for at fastholde de studerende. Konklusionen på dette blev, at vi alle (både undervisere og studievejledere) har erfaring med, at det kan have betydning, hvorvidt de studerende oplever et meningsfuldt tilhørsforhold til studiet, lige som det er vigtigt, at de oplever en form for vedkommenhed, der giver dem grund til – og lyst til – at fortsætte. For at det opleves vedkommende at gå på UCN skal den studerende føle sig som en del af UCN. Det er med andre ord ikke ligegyldigt om den studerende kommer eller ej, og det er heller ikke lige gyldigt om underviserne bemærker den enkelte studerende eller ej. Således eksisterer der en udpræget oplevelse af, at det er vigtigt at have dialog med den enkelte studerende.

Gennem diskussionen står det klart, at nogle uddannelser arbejder meget specifikt med at tale med den enkelte studerende, imens man på andre uddannelser ikke formelt har disse samtaler. Hvordan disse samtaler gennemføres og anvendes ønskes derfor undersøgt nærmere. Først ansues dette felt dog forskningsmæssigt:

3.2 State-of-the-art

3.2.1 Tidligere undersøgelser og resultater

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har i 2011 undersøgt fastholdelsesindsatser på erhvervsakademier og professionshøjskoler. Formålet med undersøgelsen og rapporten er at understøtte en spredning af institutionernes erfaringer med at gennemføre fastholdelsesindsatser, blandt andet ved at give konkrete eksempler på hvordan indsatserne udfolder sig i forskellige faser på uddannelsesniveau.

Undersøgelsen er gennemført i perioden oktober 2010 til oktober 2011 og er baseret på tre delundersøgelser:

- Forundersøgelse. (Dokumentundersøgelse, Dialog med sekretariat og repræsentanter for Professionshøjskolernes Rektorkollegium og Danske Erhvervsskoler, Eksplorative telefoninterview med ressourcepersoner på erhvervsakademier og professionshøjskoler i sektoren som blev udpeget efter anbefaling fra sekretariaterne og repræsentanterne for ovennævnte lederforsamlinger.)
- Kortlægning af fastholdelsesindsatser. (I alt 18 institutioner har indsendt redegørelser og beskrevet op til 15 af deres aktuelle fastholdelsesindsatser ved at udfylde en redegørelsesskabelon med oplysninger om indsatsernes indhold og andre faktuelle oplysninger. Derefter har EVA suppleret institutionernes redegørelser med eksisterende data om fastholdelsesindsatser på 15 udbud af læreruddannelsen. Disse data stammer fra en række telefoninterview med de ansvarlige for frafald og fastholdelse på udbuddene af læreruddannelsen som EVA gennemførte i 2009)
- Caseundersøgelse. (EVA har gennemført casebesøg på fire uddannelser: Radiografuddannelsen på Professionshøjskolen Metropol i København (Metropol), Pædagoguddannelsen i Horsens på VIA University College (VIA), Markedsføringsøkonomuddannelsen på University College Nordjylland i Aalborg (UCN), Datamatikeruddannelsen på Københavns Erhvervsakademi i København (KEA)). (Fastholdelse på professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelserne. Rapport 2011)

Resultatet

Kortlægningen af institutionernes fastholdelsesindsatser viser at indsatserne spænder bredt både hvad angår de frafaldsårsager som indsatserne retter sig mod, og hvad angår typerne af indsatser. Institutionernes indsatser fordeler sig inden for følgende hovedindsatsområder med udgangspunkt i de forskellige frafaldsårsager som indsatserne fokuserer på:

- Rekruttering og studiestart
- Sammenhæng mellem teori og praksis
- Relationer mellem undervisere og studerende
- Relationer mellem de studerende
- Undervisningstilrettelæggelse
- De studerendes personlige trivsel
- Vidensopsamling

Institutionerne anvender således en bred vifte af tiltag for at imødegå forskellige årsager til frafald.

Relationer mellem undervisere og studerende

Hovedindsatsområdet "Relationer mellem undervisere og studerende", dækker over de indsatser som har til formål at skabe bedre relationer mellem den enkelte studerende og underviserne eller andre medarbejdere med kontakt til de studerende, fx vejledere. Undersøgelser har tidligere vist at de studerende selv vurderer at en tæt relation til underviserne og gode feedbackmekanismer har betydning for deres opfattelse af om de kan gennemføre uddannelsen. Af institutionernes redegørelser fremgår det at mange indsatser kredser om at understøtte en sådan tæt relation mellem studerende og undervisere og om at sikre at de studerende får feedback og bliver set og anerkendt primært af underviserne, men også af uddannelsesledere og vejledere.

Indsatserne på institutionerne omhandler blandt coaching og faglig feedback i kraft af strukturerede samtaler med de studerende eller kompetenceudvikling af underviserne så de bliver fortrolige med nye pædagogiske og kommunikative værktøjer. Derudover er der indsatser som systematiserer relationen mellem undervisere og studerende i den forstand at en gruppe studerende har en særlig kontaktunderviser. Der er ofte opmærksomhed på, at underviserne skal være tilgængelige for de studerende i så høj grad som muligt, således at de studerende oplever en nærhed til underviserne.

Den i evalueringen første nævnte type af indsats, der gøres brug af i institutionerne er:

Faglig feedback og anerkendelse.

Indsatsen varetages fx ved at kontakten mellem undervisere og studerende er sat i system i form af afholdelse af individuelle samtaler med de studerende i løbet af uddannelsen, fx standpunkts-

samtaler eller udviklingssamtaler. Disse samtaler har fokus på faglig udvikling og ikke på personlig trivsel, modsat en del af de samtaler som også gennemføres af institutionerne. På nogle uddannelser systematiseres den faglige feedback og sparring gennem mentor-mentee-relationer mellem underviser-mentorer og de studerende.

Sideløbende med ovennævnte samtaler og forløb gennemføres der ofte kompetenceudvikling af underviserne eller andre medarbejdere som skal gennemføre samtalerne. Kompetenceudviklingen spænder fra kurser i at gennemføre studiefaglige samtaler og give konstruktiv, individuel faglig feedback over coachuddannelser til kurser med fokus på at stimulere ligeværdige dialoger mellem undervisere og studerende og mellem de studerende.

I sammenhæng hermed nævnes blandt andet også indsatsen:

Tilgængelighed og nærhed

Enkelte institutioner har redegjort for en særskilt indsats for at prioritere at de studerende oplever en nærhed til underviserne. Dette søger man på uddannelsesstederne at opnå gennem mange konfrontationstimer og gennem individuel faglig vejledning og feedback fra undervisere til studerende. Derudover benyttes der flere steder små studiegrupper som er tilknyttet en vejledende underviser, og andre steder er der målsætninger om at underviserne skal være fysisk til stede og synlige for de studerende i så stort et omfang som muligt. Endelig er der også eksempler på at studerende på de senere semestre i højere grad inddrages som hjælpeundervisere i undervisningen af studerende der befinder sig i starten af uddannelsen

Der er desuden en del indsatser der omhandler mulighed for fælles samvær mellem undervisere og studerende. En del institutioner arrangerer faglige arrangementer som er fælles for undervisere og studerende, fx giver en uddannelse mulighed for at studerende kan deltage i faglige konferencer sammen med undervisere. Ifølge redegørelserne skal sådanne aktiviteter understøtte en styrkelse af relationerne mellem undervisere og studerende ved at de mødes uden for undervisningssituationen og derved kan opnå et mere ligeværdigt og kollegialt forhold til hinanden (Fastholdelse på professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelserne. Rapport 2011 s. 25-27).

De studerendes personlige trivsel

Hovedindsatsområdet ” De studerendes trivsel” handler om de konkrete indsatser, hvor der fokuseres på de enkelte studerendes personlige, faglige og sociale trivsel på studiet.

Det er dokumenteret at personlige problemer hos de studerende er en væsentlig frafaldsårsag (Fastholdelse på professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelserne. Rapport 2011, s. 30). Af EVA's rapport fremgår det at institutionerne tilbyder forskellige former for rådgivning og støtte til studerende der oplever problemer af fx social, personlig og/eller økonomisk karakter. Indsatserne henvender sig ofte særligt til frafaldstruede studerende, fx studerende der er kommet bagud med studiearbejdet, har problemer med at samarbejde i en gruppe eller ikke møder op til undervisningen.

De mest udbredte typer af indsatser inden for dette område er samtaler, studievejledning, fraværsregistrering og kurser i håndtering af eksamensangst, stresshåndtering og lignende.

Sammenhæng mellem frafald og indsats

Rapporten konkluderer overordnet, at der ikke altid er en entydig sammenhæng mellem analyser af årsagerne til frafald og valget af fastholdelsesindsatser. Caseundersøgelsen viser, at der kan være andre formål med at iværksætte fastholdelsesindsatser end at løse et specifikt frafaldsproblem som er identificeret gennem en frafaldsundersøgelse. En indsats kan fx også være motiveret af økonomiske og praktiske hensyn, fusionsprocesser eller værdier hos ledelsen og underviserne på en uddannelse.

At nogle fastholdelsesindsatser tjener flere formål, er en naturlig konsekvens af at institutionerne også skal nå en lang række andre mål for at sikre kvalitet i uddannelserne.

EVA anbefaler derfor dels at institutionerne baserer valget af fastholdelsesindsatser på konkrete afdækninger af årsagerne til frafaldet. Frafallundersøgelser som fx tage form af spørgeskemaundersøgelser eller interviews med de studerende. EVA anbefaler desuden at institutionerne er opmærksomme på at opstille mål der reelt dækker formålene med en indsats, hvoraf øget fastholdelse ofte kun er et blandt flere formål.

I undersøgelsen foretages der ikke en vurdering af om specifikke fastholdelsesindsatser virker. En af rapportens konklusioner er derimod at det kan være vanskeligt at vurdere effekten og resultaterne af specifikke fastholdelsesindsatser fordi de studerendes frafald eller gennemførelse påvirkes af en række faktorer som fastholdelsesindsatserne ikke nødvendigvis kan ses isoleret fra. Disse faktorer kan fx være institutionernes løbende arbejde med at udvikle kvaliteten af undervisningen og studiemiljøet og eksterne faktorer som økonomiske konjunkturer (Fastholdelse på professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelserne. Rapport 2011, s. 9-10).

3.2.2 Denne undersøgelse i forhold til tidligere undersøgelser

Nærværende undersøgelse er i forlængelse af ovenstående en lokal kortlægning af anvendelsen af indsatsen "formaliserede samtaler mellem studerende og undervisere" på University College Nordjylland. Vi har valgt at kigge på netop denne indsats, da vi efter tværfaglig erfaringsudveksling på projektseminar, blev klar over at dette var en indsats som flere uddannelser i UCN praktiserede og havde investeret ressourcer i. Samtidig stod det klart, at organiseringen af samtalerne, formen og det konkrete formål med samtalerne (udover fastholdelse) var meget forskellige på de enkelte uddannelser. Vi er vidende om, at flere af uddannelserne har lavet deres egne individuelle og mere eller mindre uformelle evalueringer af samtalerne effekt, men vi har ikke kendskab til at der findes en samlet viden i UCN om effekterne af samtalerne - hvad der virker og hvad der ikke virker i forhold til at undgå chanceulighed og varetage de udsattes behov, samt at skabe fastholdelse på uddannelsen.

Vi er således i første omgang nysgerrige på, hvor mange uddannelser i UCN, der gør brug af de formelle samtaler, hvad formålet er med samtalerne og hvordan de konkret afvikles. Som nævnt i ovenstående anbefaler EVA, at der opstilles mål der reelt dækker formålene med en indsats, hvilket naturligvis også gælder indsatsen - de formaliserede samtaler mellem studerende og undervisere. Vi ønsker således med undersøgelsen, at skabe øget bevidsthed på tværs af uddannelserne i UCN omkring brugen af samtaler med studerende og formålet med dem. På sigt kunne det endvidere være interessant på tværs af uddannelserne i UCN, at lave en formaliseret undersøgelse af samtalerne virkning i forhold til fastholdelse.

Forskningsspørgsmålet for denne indledende kortlægning er således:

4. Problemstilling og forskningsspørgsmål

Hvordan gennemføres og anvendes formelle samtaler med de studerende på de forskellige uddannelser i dag i forhold til at afklare chanceulighed og udsathed?

5. Undersøgelsen

5.1 Det videnskabsteoretiske udgangspunkt

Overordnet drejer undersøgelsen om en kvantitativ kortlægning i form af en survey-undersøgelse af hvor mange, der gør hvad, og hvor ofte det sker. Kun i begrænset omfang åbner undersøgelsen for kvalitative bidrag til at få et indblik i, hvad der foregår i disse samtaler ud fra undervisernes og dels også vejledernes forståelse. Dermed undersøges primært det objektivt dokumenterbare og sekundært det subjektivt erfarne. De subjektive svar, der indhentes som kommentarer i løbet af surveyen analyseres ud fra en diskursanalytisk tilgang med vægt på, hvad der italesættes og hvordan, altså fx hvilken værdi eller betydning udsagnene tillægges eller forskelssætning de udtrykker (Fairclough 2003:191ff). Undersøgelsens resultater fremlægges deskriptivt.

5.2 Undersøgelsens enkeltelementer

Spørgeskemaet udsendes til alle medarbejdere på alle uddannelser i UCN gennem de formelle postlister i Outlook, dvs. Business, Teknologi, Ergoterapeut, Fysioterapeut, Jordemoder, Lærer, Natur og Kultur, Pædagog, Radiograf og Sygeplejeske. Besvarelserne analyseres og konkluderes i forhold til analyseres og sættes i relation til den i ovenfor fremførte eksisterende forskning på området.

5.2.1 Systematisk empiriindsamling

I første omgang handler undersøgelsen her om at skabe et overblik over, hvordan praksis er pt. Dvs. det kortlægges, *hvad* der sker bredt i UCN. Derfor giver det god mening, at udsende et spørgeskema, som kan give input til, i hvilken retning en eventuel videre undersøgelse vil skulle gå.

Spørgsmålene afdækker derfor hvem der svarer, om vedkommende selv har afholdt samtaler, hvordan disse er planlagt, struktureret, videreformidlet og anvendt.

De fleste spørgsmål er lukkede spørgsmål, som kan besvares med simpel afkrydsning, og generer data på nominal skala. Enkelte andre spørgsmål er formuleret åbne og giver mulighed for at den adspurgte selv kan formulere svaret.

For at kunne af få relevante besvarelser, er spørgeskemaet opbygget således, at hvis der svares "nej" i spørgsmål 2 og 4 sendes adspurgte direkte til spørgeskemaets afslutning. Det betyder, at de afgivne svar er repræsentative, da det ikke opsamler svar fra undervisere på uddannelser,

som ikke anvender formelle, planlagte samtaler ud over projekt- og opgaverelaterede samtaler (spørgsmål 2). Det opsamler heller ikke svar fra undervisere, som ikke selv har afholdt skemalagte samtaler med de studerende omhandlende den studerendes som studerende.

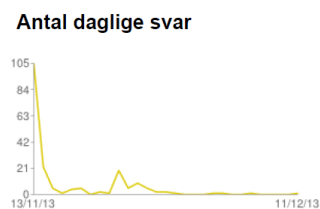
5.2.2 Validitet og reliabilitet

Undersøgelsen fokuserer på at skabe et overblik over omfanget af fænomenet formelle samtaler i UCN; dermed er metoden relevant og gyldig i sammenhængen. I forhold til generaliserbarhed, kan undersøgelsen ikke generaliseres ud over UCN, da det jo er konkrete hændelser i UCN som kortlægges. Omvendt kan man vel hævde, at den samlede underviserstand i UCN er en bred repræsentation af undervisere generelt, og sandsynligheden for, at underviserne her er meget anderledes end andre lignende steder, som måtte foretage samme type af samtaler, muligvis er ringe; det undersøges ikke.

Dermed kan undersøgelsen på et overordnet plan belyse, hvilken værdi samtaler tilskrives af dem, der anvender dem, og således indikere, i hvilken retning fremtidige undersøgelser kan gå.

Survey'en er udsendt til 544 undervisere, uddannelseschefer og studieledere, og studievejledere på baggrund af de forhåndsdefinerede mailgrupper. Det betyder at fx studieledere, uddannelseschefer og studievejledere kan have modtaget mailen flere gange. Endvidere må vi påregne at en del af modtagerne har valgt ikke at svare på survey'en, idet det ikke har været relevant for dem.

Vi har i alt modtaget 191 besvarelser

Figur 1: Svar afgivet i perioden

Som det fremgår af figur 1, er der ved første udsendelse afgivet mange svar, hvorefter kurven dykker stejlt i løbet af få dage. Derefter stiger kurven igen lidt ved udsendelse af påmindelsen. Således vurderes det, at resultatet ikke ville have været betydeligt anderledes såfremt vi havde udsendt endnu en påmindelse, idet hovedparten af de adspurgte, som ønsker at svare, formodes at have besvaret spørgeskemaet i første omgang. Svagheden ved denne metode er dog, at vi ikke ved, hvem der ikke har svaret, og hvorfor de ikke har svaret. Vi ved ikke, om de ville have kunnet bidrage væsentligt; undersøgelsen bygger dermed på en antagelse om, at de, som har en holdning til indholdet i undersøgelsen, har bidraget, og betragtes her som et godt resultat, som under omstændighederne er nok at bygge en analyse på.

6. Hvem og hvad skal undersøgelsen komme til gavn?

Undersøgelsen skal kunne anvendes bredt i UCN i forhold til at inspirere og skabe opmærksomhed om, hvad kollegerne på andre uddannelser gør i forhold til formelle samtaler; det gælder

dermed studieledere og undervisere, som definerer det faglige indhold af undervisning og vejledning.

På chefniveau bør undersøgelsen diskuteres, således der kan udvikles politikker for, hvordan vi i UCN skal interagere med de studerende og om hvad.

Undersøgelsen vil kunne danne grobund for en nærmere undersøgelse af samtalerne effekt i forhold til de ønskede hensigter med disse. F.eks. kunne man forestille sig en kvalitativ undersøgelse af oplevelsen af de forskellige typer af samtaler som studerende tilbydes på uddannelserne. I sidste ende skal undersøgelsen dermed gavne udsatte og chanceulige studerende.

7. Hvem deltager i undersøgelsen?

De adspurgte i UCN repræsenterer både gruppen af undervisere, som har den primære kontakt til de studerende og praksissen på området, studiechefer, studieledere, studiekoordinatorer, og studievejledere.

8. Hvor længe strækker undersøgelsen sig over?

Undersøgelsen tog afsæt i et projektseminar afholdt d. 9. august 2013. Til første møde om det konkrete projekt d. 30 september 2013, blev de første opgaver sat i gang. Spørgeskemaer blev udsendt d. 13. november 2013 til alle under emnet: UNDERSØGELSE AF SAMTALER MED STUDERENDE - forskningsprojekt i FoU. En påmindelse blev udsendt d. 22. november 2013. Undersøgelsen er afsluttet 16. december 2013, hvorefter besvarelserne blev analyseret. Rapporten afsluttes primo 2014.

9. Formidling af undersøgelsens resultater

Projektets resultater formidles via denne rapport til UCN-indsatsområdet omkring "Udsathed", således at forundersøgelsen her kan bidrage til den videre forskning inden for indsatsen om, hvordan vi identificerer studerende med særlige udfordringer tidsnok. Rapporten stilles til rådighed i UCNviden.

10. Undersøgelsens resultater

10.1 Overordnet om besvarelserne

Der er afgivet i alt 191 svar (bilag 2).

46 adspurgte besvarede **spørgsmål 2** med et "nej" og forlader undersøgelsen:

Afholder I på jeres uddannelse planlagte, formelle samtaler med de studerende, som ikke handler om projekt- og opgavevejledning?*

Dvs. samtaler, der ikke opstår akut, men som er planlagt fx via time-fag-fordeling og skema?

Ja

Nej

Ved ikke

Andet:

Figur 2: Svares "nej" til spørgsmål 2 forlades undersøgelsen

Ved **spørgsmål 4** frasorteres de, der ikke selv har afholdt omtalte formelle samtaler:

Har du selv afholdt skemalagte samtaler med de studerende, som omhandler dem som studerende?*

Her menes på forhånd planlagte samtaler, fx procesvejledningssamtaler, der ikke som hovedformål omhandler det studiefaglige, men er rettet mod det at være studerende. Samtalen er ikke på studievejledningsniveau, men tættere på den studerende og faget. Dvs. en formel samtale, som kan afklare, om den enkelte studerende er udsat eller har dårligere chancer end de øvrige studerende i forhold til at kunne gennemføre uddannelsen.

Ja

Nej

Ved ikke

Andet:

Figur 3: Svares "nej" på spørgsmål 4 forlades undersøgelsen

På det spørgsmål, er der 36, der svarer "nej" og forlader dermed undersøgelsen. Herefter burde undersøgelsen kun inkludere de, der reelt har erfaringer med disse formelle samtaler. Efter spørgsmål 4 baserer undersøgelsen sig dermed på 109 besvarelser, som gennemfører undersøgelsen i sin helhed.

10.1.1 Efter svarene er modtaget

Efter spørgeskemaundersøgelsen er gennemført står det klart, at nogle adspurgte bliver hængende i spørgeskemaet, fordi de ikke svarer, på det, der bliver spurgt om.

Hvis man svarer "ved ikke" eller "andet" på spørgsmål 2 og så samtidig "ja" på spørgsmål 4, får man lov at fortsætte, fordi det antages, man svarer på det, man bliver spurgt om.

En svarperson (s.7) angiver, fx et "ja" til **spørgsmål 2**, men skriver så alligevel i **spørgsmål 3**, at det handler om "ikke beståede prøver" – dvs. noget fagligt. Svarpersonen har dermed ikke forstået, at spørgeskemaet omhandler det, der ligger uden for det faglige.

Fortolkningen går ikke i dybden med de individuelle bidrag, men søger at se generelle mønstre og tendenser på et mere overordnet plan. Derfor kommer der nogle svar ind imellem, som kan undre; de er dog ikke mange, så derfor beskæftiger undersøgelsen her sig ikke meget med dem.

Der må også formodes at være en anden svaghed i spørgeskemaet, idet det undersøger enkeltpersoner og ikke uddannelser. Hvis det fx er praksis på en uddannelse, at de kun er en eller få personer, som gennemfører den type af samtaler, vi her undersøger, vil der kun komme få svar

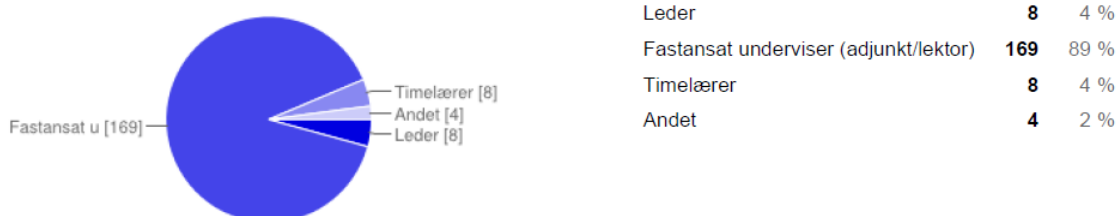
fra den undersøgelse. Omvendt er der nogle uddannelser, hvor mange undervisere foretager denne type af samtaler, og fra dem vil der så komme forholdsmæssigt mange svar. Det er ikke muligt at se, hvilken uddannelse den enkelte besvarelse kommer fra.

Det er valgt at arbejde med samtlige afgivne svar i stedet for at sortere ud i svarene, da de samlet set repræsenterer det, vi møder de studerende med. Man skal derfor læse tendenserne i analysen, som således tjener sit formål som forundersøgelse, men ikke som endegyldigt svar.

10.2 Adspurgtes jobfunktion

Spørgsmål 1:

Hvad er din jobfunktion?

Figur 4: Undersøgelsen indikerer tydeligt, at det primært drejer sig om fastansatte medarbejdere, som har besvaret spørgeskemaet

Der er modtaget 189 besvarelser. Det vil sige 2 adspurgte har sprunget spørgsmålet over (s.9 og s.28). Da det ikke drejer sig om flere, og da de afgivne svar meget entydigt udpeger en retning, vurderes det ikke at have større betydning samlet set. Den ene af de to giver sig i de senere svar til kende som studievejleder, den anden vides ikke med sikkerhed, men besvarelsen tyder på at vedkommende sidder med samtaler og ikke er studievejleder.

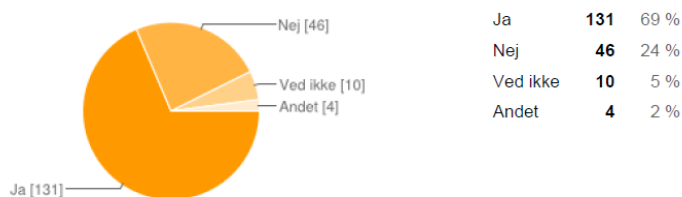
Som det fremgår af figur 3, er 89% af de adspurgte fastansatte i en underviserfunktion. Andelen af hhv. ledere og timelærere er hver 4%. De 2% afgivne svar under "Andet" er besvaret af testperson (kkk, s.1), en international koordinator (s.12), en årsvikar (s.13), en studievejleder (s.27) og en ph.d. studerende med undervisning (s.29).

Det vurderes derfor af undersøgelsen som helhed bygger på besvarelser fra personer, som direkte har med de studerende at gøre.

10.3 Afholdelse af samtaler

Spørgsmål 2:

Afholder I på jeres uddannelse planlagte, formelle samtaler med de studerende, som ikke handler om projekt- og opgavevejledning?

Figur 5: På næsten en fjerdedel af uddannelserne afholdes ikke planlagte formelle samtaler, som rækker ud over det faglige

69 % af de adspurgte tilkendegiver positivt, at der finder formelle samtaler sted, som ligger ud over det, der handler om det undervisningsfaglige. 24 % angiver, at de ikke har disse samtaler, 5 % ved det ikke og 2 % angiver andet:

- Testperson s.1 ses der bort fra.
- En fastansat underviser angiver på s. 10: "Vi afholder "Holdets time"/klassesdrøftelse af 1 lektions varighed på modul 1,2 og 3".
- En fastansat underviser angiver på s. 10: "Når der er brug for det. Hvis der er talt om manglende studieaktivitet"
- En fastansat underviser angiver på s. 11: "Procesvejledning"
- En Ph.d. studerende angiver på s. 29: "Vi afholder procesvejledning og indholdet af det afhænger vist af den enkelte underviser. Jeg har tidligere afholdt planlagte, formelle samtaler, når jeg har haft procesvejledning"

De, der angiver "Andet" italesætter således både noget undervisningsrelateret, - selvom underviseren ikke ser "Holdets time" som noget sådant, - og om noget personligt relateret, der kan fortolkes som en form for "ja"; nogle gange dog kun, hvis der er tale om manglende studieaktivitet og dermed ikke en forud planlagt aktivitet som svar om procesvejledning.

De i alt 93 %, der svarer klart "Ja" eller "Nej", udtrykker en klar viden om, hvad der foregår i forhold til at føre en form for formel samtale med de studerende. Mere overraskende er de 5 % som ikke ved det, og det kan undre, at de ikke kender til den indsats som ydes på uddannelsen, de er ansat i.

Alt i alt udsiger besvarelsen på spørgsmålet, at det i UCN er ret almindeligt, at der ikke er planlagte formelle samtaler med de studerende, som i et videre perspektiv kan spotte de udsatte unge.

10.4 Samtalernes indhold

Spørgsmål 3: *Hvad handler samtalerne om?*

Selvom spørgeskemaet klart italesætter, at vi undersøger formelle samtaler, som ligger ud over det faglige som fx projekt- og opgavevejledning, er det helt tydeligt, at en sådan forskelssætning ikke står klar for de adspurgte.

På spørgsmålet italesættes svar centreret om tre store områder:

1) **Studievejledning** (fx karrierevejledning, individuel vejledning, valg af valgfag)

2) **Målbare kompetencer/præstationer** (fx personlige mål med uddannelsen, statussamtaler, studiekompetence, fagligt standpunkt, portefølje, studieopgaver, ikke beståede prøver, sammenhæng mellem praksis og teori)

3) **Processen i at være studerende** (fx procesvejledning, gensidig feedback, individuelle læreprocesser, personlig motivation, det sociale)

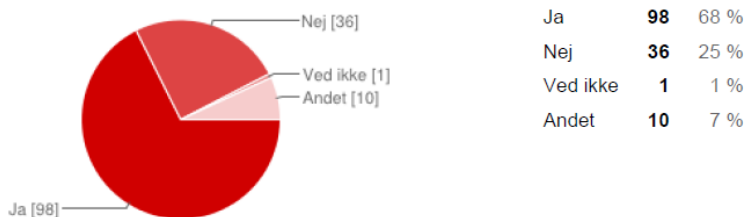
Endvidere angiver svarene at det både kan dreje sig om individuelle- og gruppesamtaler. Derved synes at fremkomme et mønster ud fra de åbne besvarelser.

Et ord som "trivsel" eller "trives" går igen i 32 besvarelser, selvom ordet ikke har været introduceret i forvejen. Dermed kommer det ud af adspurgtes egen forståelse. Hvad ordet betyder for den enkelte, undersøges ikke, men i sammenhængen kan det gennemgående forstås som om underviserne har en forståelse af, at samtalerne handler om, hvordan den studerende samlet set har det med at være studerende på UCN. Dermed oplever underviserne, at samtalen meget ofte skaber en mulighed for at tale om den studerendes personlige oplevelse, og ikke kun målbare resultater. Det kobles dog ofte til en sammenhæng med præstationer, således dårlige resultater kan have med manglende trivsel at gøre.

10.5 Frasortering af adspurgte som ikke selv afholder samtaler

Spørgsmål 4:

Har du selv afholdt skemalagte samtaler med de studerende, som omhandler dem som studerende?

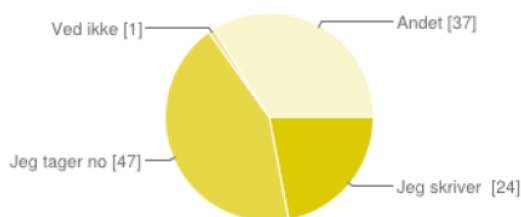
Figur 6: 25% af de adspurgte afholder ikke selv samtaler, og forlader dermed undersøgelsen her.

Her frasorteres kun de besvarelser, som klart ved, at de ikke afholder denne type samtaler. Den ene besvarelse, som afkrydser "ved ikke", kan undre og ikke forklares. De 10 personer, som angiver "andet" fortsætter idet det formodes, at de i et eller andet omfang kan bidrage med relevant viden, da de ellers ville have svaret nej.

10.6 Indsamling og opbevaring af viden

Spørgsmål 5:

Hvordan gemmes den viden, som samtalen skaber?

Jeg skriver ikke noget ned, men tager blot en åben samtale	24	22 %
Jeg tager notater til eget brug, hvis det skulle blive nødvendigt at finde dem frem igen	47	43 %
Ved ikke	1	1 %
Andet	37	34 %

Figur 7: 2/3 af de afholdte samtaler ikke nødvendigvis gemmes andet end i erindringen og i personlige noter.

Her falder besvarelserne bred ud i tre grupper:

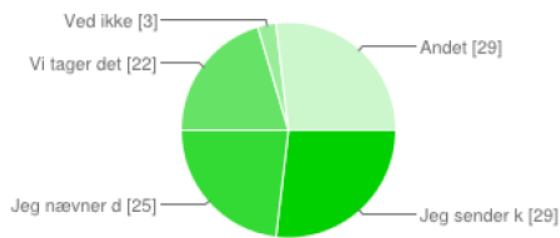
- De 22%, der blot tager en **åben samtale**, og altså ikke formelt opbevarer den viden samtalen skaber ud over det, som umiddelbart kan erindres. Det kan betyde, at samtalen ikke tillægges større betydning for uddannelsen, men mere ses som en service til de studerende. Endvidere kan det betyde, at viden kan gå tabt idet den kun knytter sig til enkeltpersoner og ikke til hele afdelinger.
- De 43%, som udgør den største gruppe, der **tager noter til eget brug**. Det betyder igen, at det påligger enkeltpersoner at opsamle det, som findes relevant i den enkelte situation.
- De 34% som gør noget andet. Det kan betyde, at der foreligger en form for **formuleret plan** for, hvordan disse samtaler skal anvendes, men kan omvendt også betyde, at det er forskelligt fra gang til gang, hvordan viden fra samtalerne gemmes.
- Den ene person, som ikke ved det, ses der bort fra her.

Alt i alt står det klart, at 2/3 af de afholdte samtaler ikke nødvendigvis gemmes andet end i erindringen og i personlige noter.

10.7 Videreformidling af samtalerne indhold blandt underviserne

Spørgsmål 6:

Hvordan videregives den viden samtalen skaber?

Jeg sender kollegerne en mail, hvis der er noget fra samtalen, jeg vurderer, de skal informeres om	29	27 %
Jeg nævner det for mine kolleger ved lejlighed, hvis jeg tænker det er relevant for dem	25	23 %
Vi tager det formelt op på vores undervisermøder for at sikre, at alle kolleger får den viden de har brug for	22	20 %
Ved ikke	3	3 %
Andet	29	27 %

Figur 8: Over 2/3 af de adspurgte tilkendegiver, at det i et eller andet omfang er det, de finder relevant, som deles med kollegerne imens knap 1/3 har en praksis, som sandsynligvis er mere struktureret og bør undersøges nærmere.

Svarene centrerer overordnet i fire omtrent lige store kategorier:

- 27% sender en mail rundt, hvis der er noget, som han/hun mener, er vigtigt at informere om.
- 23% nævner det, der findes relevant, ved lejlighed.
- 20% tager det op på undervisermøder, som er relevant.

Det betyder, at op mod 2/3 af de adspurgte angiver, at det er det, som den underviser, der har haft samtalerne, finder relevant, som gives videre til underviserteamet.

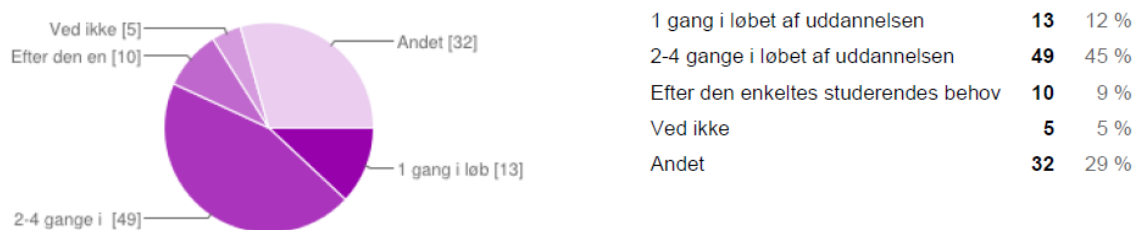
- 3% ved det ikke, og det kan undre, men undersøges ikke nærmere her.
- 29% gør noget andet.

Der er tæt på 1/3 af de adspurgte, der muligvis arbejder struktureret med at dele viden om de studerende. Dette ret store procentvise svar bør give anledning til en nærmere undersøgelse af praksis og udbytte i forhold til de ressourcer, der anvendes.

10.8 Hyppigheden af formelle samtaler

Spørgsmål 7:

Hvor ofte tilbydes de studerende denne type af samtale?

Knap det halve af alle adspurgte mener, at de studerende tilbydes disse samtaler 2-4 gange i løbet af uddannelsen. Det betyder i forhold til uddannelsernes længde, at det typisk er en gang om året. Spørgsmålet er, om det er nok til at finde de udsatte unge rettidigt.

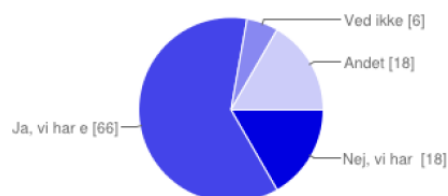
12 % angiver, at det kun sker en gang i løbet af uddannelsen og 9%, at det kun sker efter den enkelte studerendes behov. Dvs. at der for 1/5's vedkommende ikke er taget stilling til på forhånd, at sådanne samtaler er noget, der bør fylde på uddannelsen, men enten noget, som ikke er vigtigt eller kun er vigtigt, når problemet er konkret.

29 % svarer "andet" hvilket indikerer, at der gøres en større indsats fra op mod 1/3.

10.9 Plan for hvem der gennemfører samtalerne

Spørgsmål 8:

Har I på uddannelsen en formel plan for, hvem der udfører samtalerne?

Nej, vi har ikke nogen langsigtet plan hvem der afholder samtalerne	18	17 %
Ja, vi har en langsigtet plan for, at det enten er den samme eller udvalgte, skiftende undervisere, der gennemfører disse samtaler	66	61 %
Ved ikke	6	6 %
Andet	18	17 %

Figur 9: Mange steder understøttes relationen mellem undervisere og studerende ikke af en plan for hvem der gennemfører formelle samtaler.

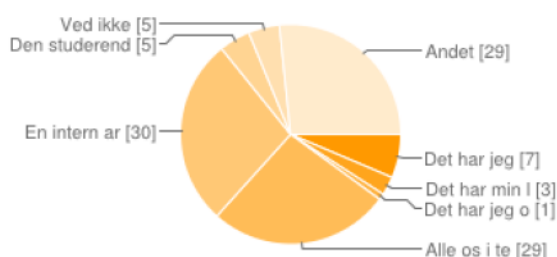
61% af besvarelserne angiver, at der foreligger en langsigtet plan for, hvem der skal gennemføre samtalerne. Dvs. at der mange steder hersker en relativ høj grad af bevidsthed om disse samtaler.

17% siger, at der ikke er nogen langsigtet plan, hvilket indikerer, at det sker på et tilfældigt grundlag. Fx er der eksempler på, at det er timelærere, der gennemfører samtalerne (s. 18).

6% ved ikke, om der er nogen form for plan med, hvem der gennemfører disse samtaler og 17% angiver "andet", hvilket åbner for nye spørgsmål. Da ja- og nej-kategorierne taler om noget langsigtet, kunne det være mere kortsigtet fx på semesterbasis frem for uddannelsesbasis, hvilket ikke understøtter et længerevarende fortroligt forhold i relationen mellem underviser og studerende.

10.10 Definition af indhold i samtalerne

Hvem har bestemt, hvad indholdet i samtalerne skal være?

Det har jeg	7	6 %
Det har min leder	3	3 %
Det har jeg og jeg er leder	1	1 %
Alle os i teamet, der gennemfører samtalerne	29	27 %
En intern arbejdsgruppe har lavet et udkast, som underviserne følger	30	28 %
Den studerende	5	5 %
Ved ikke	5	5 %
Andet	29	27 %

Figur 10: Samlet set er det i mindst 65% af besvarelserne UCN der er den definerende part i forhold til indholdet af samtalerne. Kun 5% af besvarelserne siger, det udelukkende er den studerende.

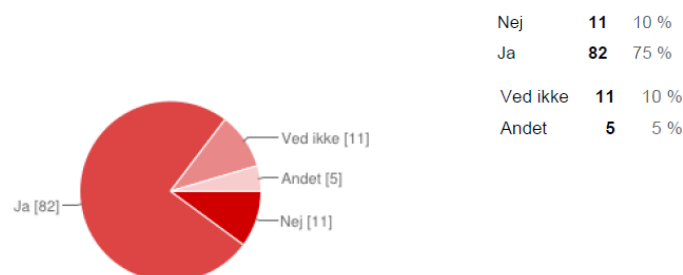
Besvarelsen af, hvem der bestemmer indholdet af samtalerne lejr sig i tre store grupperinger, hvoraf to af dem tager udgangspunkt i, at UCN som udgangspunkt er den definerende part: 27% svarer, at det er de undervisere, der afholder samtaler, der bestemmer indholdet og 28% svarer, at en arbejdsgruppe har bestemt det. I begge tilfælde må der formodes, at ligge nogle bestemte overvejelser til grund.

Den sidste store gruppering svarer som modvægt "Andet" – dvs. 27% af besvarelserne ikke kan afgive svar på, om det er underviseren(e), lederen, underviser(e) og leder i samarbejde, en arbejdsgruppe eller den studerende, der definerer, hvad samtalen skal handle om. Et muligt svar, som ikke er dækket af de angivne muligheder, kunne være at indholdet opstår tilfældigt i mødet mellem den studerende og den underviser, der gennemfører samtalen.

Endelig er der 5% som ikke ved det, hvilket kan undre, da alle, som har angivet, at de ikke udfører disse samtaler, er sorteret fra ved spørgsmål 4.

10.11 Kendskab til det formelle argument for samtalerne

Kender du det formelle argumentet for, hvorfor du skal afholde disse samtaler?

På spørgsmålet om, hvorvidt underviserne kender det formelle argument for at afholde disse samtaler, svarer 75% ja til, at det gør de. 10 % svarer klart "nej" – dvs. de ved, at de ikke kender argumentet, imens andre 10% svarer "Ved ikke". Det kan tolkes således, at de tror, de måske ved det, men ikke klokkeklart kan svare ja; de kan således have en formodning, der ikke er bekræftet. Endelig svarer 5% andet, hvilket kan fortolkes som at de ved noget, men igen ikke ved, hvor formelt det er.

Konklusionen er, at hver fjerde af de adspurgte ikke formelt ved, hvorfor de skal holde disse samtaler.

10.12 Selve det formelle argument for samtalerne

På dette åbne spørgsmål: "Hvad er det formelle argument for disse samtaler?" Går svarerne i flere retninger:

Nogle bringer formelle titler på disse samtaler i spil. Flere refererer ind til studieordninger, som argument. "SUS" går igen flere gange. Begrebet defineres ikke i besvarelserne, men ventes at betyde Studenter-Udviklings-Samtaler. Dermed spiller samtalerne ind som et værktøj til at udvikle de studerende med.

Andre nævner et ord som "trivselssamtale", hvilket understøttes af ordet "trivsel", der går igen som formål iøjnefaldende mange gange. Hvad "trivsel" så betyder for dem, der svarer, uddybes ikke.

En enkelt referer ind til Hoved-Hjerte-Ben-modellen, som handler om at se de studerende som hele mennesker (fx www.ucn.dk/a). Det falder i tråd med de ganske mange, som kredser om det, at se den enkelte studerende og skabe en individuel relation, hvor gensidig udveksling, kommunikation og feedback er mulig.

En bemærkelsesværdig stor del af besvarelserne nævner ordet "fastholdelse". Ved den første workshop var det et ord, der kraftigt blev kritiseret, da det bærer negative konnotationer. Alligevel bruges det som det formelle argument mange gange. Samtidig nævnes et ord som "frafald". Dermed bruges samtalen til at øge gennemførselsprocenten.

Opsamlende kan man sige, at det formelle argument nok går i samme retning – nemlig af øge gennemførslen – men med vidt forskellige midler: Den ene retning handler om at samle op på hængepartier, orientere, holde fast, hvor den anden mere går i retning af relationskabelse og gensidig udveksling, for derved at skabe involvering og øge muligheden for gennemførelse.

10.13 Hvordan samtalerne efterfølgende udnyttes

På det afsluttende spørgsmål: "Hvordan udnytter du disse samtaler i forhold til udsatte studerende?", falder svarerne igen ud i to grupper. I begge grupper er der nogle, der kritiserer ordbruget "udnytter"; det bærer tilsyneladende negative konnotationer. Man kunne i spørgsmålet have skrevet "anvender", hvilket muligvis ville have været bedre. Flere spørger ind til hvad "udsatte" betyder. De nøjes med at spørge, men har haft mulighed for at anvende deres egen fortolkning – udefineret eller ej. Langt størsteparten stiller dog ikke spørgsmålstegn ved sprogbbruget.

Den ene gruppe nævner mulighederne for at opfordre/sende de studerende videre til studievejledning, SPS, læge, psykolog etc., hvis det synes relevant. Mange nævner også muligheden for efterfølgende at følge særligt op på disse – både i og uden for undervisningen, som en almen praksis.

I den anden – noget mindre - gruppe lejrer sig de, der mener, at der er de studerende, der skal udnytte muligheden for at få hjælp. Opgaven lægges således på de studerende.

Som kontrast hertil svarer en på spørgsmålet:

"Absolut ikke optimalt. Der er lagt for meget ansvar over på den udsatte studerende ift at italesætte behov, som vedkommende måske ikke er bevidst om eller i stand til at formulere".

Citatet rammesætter ret præcist den udfordring, der er i at hjælpe de udsatte studerende. Først handler det om at finde dem og dernæst om at hjælpe dem. Spørgsmålet er, om de undervisere, der foretager disse samtaler, er klædt på til det. Har de den nødvendige viden til at lokalisere disse? Ser de samtalen med det formål at spotte dem, og har de et reelt tilbud til dem efterfølgende?

11. Konklusion

Spørgeskemaet er udsendt til 544 medarbejdere på uddannelserne Sund, Pæd, Teknologi og Business på UCN. 191 besvarede spørgeskemaet. 82 sorteredes fra efter spørgsmål 2 og 4 idet de svarer, at de ikke selv afholder skemalagte samtaler med de studerende. Dermed gennemfører 109 personer hele undersøgelsen.

I UCN gennemføres der på omtrent en tredjedel af uddannelserne ikke planlagte formelle samtaler med de studerende, som i et videre perspektiv kan spotte de udsatte unge.

På et åbent spørgsmål om, hvad de samtaler, der gennemføres handler om, fordeler svarene sig i tre grupper: Studievejledning, målbare kompetencer/præstationer og processen i at være studerende. Besvarelserne tyder flere steder på, at skellet mellem faglig vejledning og procesvejledning

ning er utydeligt og måske sammenflydende i praksis. Ordet trivsel går igen i flere besvarelser, og kædes både sammen med social og faglig trivsel på uddannelserne.

I forhold til at gemme og videreformidle den viden, samtalerne skaber, står det klart, at to tredjedele af de afholdte samtaler ikke nødvendigvis gemmes andet end i erindringen og i personlige noter. Dermed er det i høj grad op til den enkelte at vurdere, hvad der er vigtig viden for de øvrige kolleger. Omkring halvdelen svarer, at de videreformidler viden fra samtalerne enten via mail eller mundtligt ved lejlighed. Kun i godt en femtedel af tilfældene tages indholdet op på undervisermøder. Igen er det dog op til flertallet selv at vurdere, hvad der er væsentligt at italesætte på disse møder.

Omkring halvdelen angiver at der afholdes formelle samtaler med de studerende 2-4 gange i løbet af uddannelsen. Få angiver at det kun sker en gang i løbet af uddannelsen og lige så få svarer at det sker efter behov. Ca. en tredjedel har svaret "andet", hvilket må betyde at der på disse uddannelser gøres en større indsats.

Pænt over halvdelen har en langsigtet plan for, hvem der gennemfører disse samtaler, hvor op mod en femtedel ikke har, hvilket kan tyde på, at det er mere eller mindre tilfældigt, hvem der afholder samtalerne, og at de muligvis også kan afholdes af timelærer.

Over halvdelen svarer, at indholdet i samtalerne overordnet set er bestemt af enten teamet eller af en intern arbejdsgruppe. Et fåtal bestemmer selv indholdet i samtalerne og de færreste svarer at deres leder bestemmer indholdet. Over en fjerdedel har ikke fundet spørgeskemaets kategorier fyldestgørende. Dette er således et område som bør undersøges nærmere.

Til gengæld er svaret på spørgsmålet om hvorvidt formålet med samtalerne er kendt for de adspurgte ret entydigt idet trefjerdedele angiver, de kender formålet. Mere interessant er det at godt hver tiende ikke ved det, og yderligere over hver tiende ved ikke, om det ved det. Det betyder, at formålet ikke er klart for hver fjerde adspurgte, som afholder disse samtaler i praksis.

Nogle af argumenterne for afholdelse af samtalerne er trivsel og fastholdelse - begge i forhold til øget gennemførelse, men med vidt forskellige midler:

Det afsæt samtalerne giver for videre handling fordeler sig i to grupper. Primært svares der, at samtaler giver mulighed for at opdage og hjælpe de studerende videre, som har behov for fx psykologhjælp, SPS mm. Den anden – og mindre gruppe - svarer, at det er op til de studerende selv at tage initiativ til at handle på samtalerne.

Overordnet kan det konstateres at mange uddannelser på UCN afholder formelle samtaler af ikke faglig karakter på uddannelsen. Hvori formålet med samtalerne består, hvordan de gennemføres og hvem, der gennemfører dem, eksisterer der mange praksisser for på UCN. Det, der er bemærkelsesværdigt er, at mange som selv afholder samtaler, er i tvivl om den formelle praksis og formålet.

Som EVA-rapporten fremhæver, er relationen mellem underviser og studerende også et fastholdelsesindsatsområde på UCN. Det, vi gør i forhold til EVA-rapportens indsatsområder: faglig feedback og anerkendelse, tilgængelighed og nærhed og interesse for den studerendes trivsel, praktiseres dog på vidt forskellig vis. Vi gør det tilsyneladende ikke så systematisk og bevidst, som EVA-rapporten lægger op til. Der er kun i ringe grad opstillet mål for den formaliserede samtale, eller i hvert fald er den som afholder samtalen ofte ikke informeret om målet. Der er overordnet

set ikke formuleret en ledelsesmæssig direkte tilgang, men en form og et indhold, som stor set ligger frit for den enkelte at udfylde. Dermed anvendes disse samtaler ikke institutionelt bevidst overordnet på UCN som en fastholdelsesindsats.

Afslutningsvis bør det nævnes, at idet spørgeskemaet er sendt ud til alle undervisere, og der ikke er lige mange ansatte i hver uddannelse, vil der være uddannelser, som er mere repræsenteret i undersøgelsen end andre. Næste trin kunne være at få undersøgt, hvad man gør på de enkelte uddannelser og hvordan det, de gør, virker.

12. Litteraturliste

- Fairclough, Norman (2003): Analysing Discourse. Textual analysis for social research. Routledge, London.
- Fastholdelse på professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelserne. Rapport fra EVA 2011. Lokaliseret d. 26.03.2014 fra <http://www.eva.dk/projekter/2010/indsatser-til-fastholdelse-af-studerende/projektprodukter/fastholdelse-pa-professionsbachelor-og-erhvervsakademiuddannelserne>
- Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser. Årsrapport 2012. Lokaliseret d. 26.03.2014 fra <http://fivu.dk/uddannelse-og-institutioner/rad-naevn-og-udvalg/radet-for-erhvervsakademiuddannelser-og-professionsbacheloruddannelser/dokumenter>
- www.ucn.dk/a lokaliseret 08.03.2014: http://www.ucn.dk/Forside/Uddannelser/Sportsmanagement/Studiemilj%C3%B8/Det_hele_menneske.aspx